

መመሪያ ቁጥር 1034/2017

**የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል ሙሉት ስርዓትን ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር
1034/2017**

የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎች የኃይል ሙሉት ስርዓት መመሪያ ማውጣት አስፈላጊ በመሆኑ፤

የነዳጅና ኢነርጂ ባለስልጣን በአዋጅ ቁጥር 810/2006 አንቀጽ 40(2) እና በደንብ ቁጥር 447/2011 አንቀጽ 82 በተሰጠው ሥልጣን መሰረት ይህንን መመሪያ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል ሙሉት ስርዓት መመሪያ ቁጥር 1034/2017" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ ውስጥ፡-

1/ በኢነርጂ አዋጅ ቁጥር 810/2006 ፣ በኢነርጂ ደንብ ቁጥር 447/2011 እና በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 521/2015 ላይ የተሰጡ ትርጓሜዎች ለዚህ መመሪያም ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡

2/ “አዋጅ” ማለት የኢነርጂ አዋጅ ቁጥር 810/2006 ነው፡፡

3/ “ደንብ” ማለት የኢነርጂ ደንብ ቁጥር 447/2011 ነው፡፡

4/ “ባለሥልጣን” ማለት የነዳጅና ኢነርጂ ባለሥልጣን ነው፡፡

- 5/ “የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ” ማለት በኤሌክትሪክ ኃይል ከሚሞላ ባትሪ (የኃይል ማከማቻ ስርዓት) የኤሌክትሪክ ኃይል በማግኘት የሚንቀሳቀስ ማንኛውም ተሽከርካሪ ነው፤
- 6/ “የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል ሙሴት ስርዓት” ማለት ለኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል ሙሴት አስፈላጊ የሆኑ መሳሪያዎችን ጨምሮ የኤሌክትሪክ ኃይልን ለኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎች ማቅረብ የሚያስችል የተሟላ ስርዓት ነው፡፡
- 7/ “አገልግሎት መስጫ” ማለት ማንኛውም እና ሁሉም ቋሚ ንብረት ሁሉንም ግንባታ ጨምሮ በግንባታው ላይ የሚገኙ የቤት እቃዎች ወይም በግንባታው ላይ ያሉ ሌሎች ማሻሻያዎች፣ በኪራይ ያለ፣ የሚሰራ ወይም በኩባንያ ጥቅም ላይ የዋለ ወይም ማንኛውም አጋር ወይም ቀድሞ የነበረ ወይም ተያያዥነት ያለው ነው፡፡
- 8/ “የኃይል ሙሴት ፍጥነት” ማለት ተሽከርካሪው የሚያስፈልገውን ኃይል ለመሙላት የሚወስደውን ጊዜ የሚያመለክት የኃይል መሙያ እና በኃይል መሙያ መነሻዎች ላይ ባለው መጠን ያለ የኃይል ሙሴት አቅም ልዩነት ነው፡፡
- 9/ “ፈጣን የኃይል ሙሴት” ማለት በፍጥነት ሃይል መሙላት ወይም በአጭር ጊዜ ውስጥ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ባትሪዎችን መሙላት ነው፡፡
- 10/ “ኤሲ ዝግተኛ የኃይል ሙሴት” ማለት የቤት ውስጥ የግል ቻርጂሮችን በ230/380 ቬልት ነጠላ ፊዝ መስኪያ በመጠቀም የመሙላት ዘዴ ነው፡፡
- 11/ “ዲሲ ፈጣን ኃይል መሙያ” ማለት የዲሲ ፈጣን ኤሌክትሪክ ፍሰት ወደ ኤሌክትሪክ ተሽከርካሪው ባትሪ የሚልክ የኤሌክት ኃይል ሙሴት ሥርዓት ነው፡፡
- 12/ “በቤት ውስጥ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል ሙሴት” ማለት ማንኛውም የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ባለቤት በቤቱ ውስጥ ኃይል መሙያ በመተክል የራሱን ተሽከርካሪ ኃይል የሚሞላበት አግባብ ነው፡፡
- 13/ “የህዝብ ኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ኃይል መሙያ አገልግሎት” ማለት ማንኛውም የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ባትሪውን ሊሞላ የሚችልበት የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል መሙያ ጣቢያ ነው፡፡
- 14/ “ለንግድ ላልሆነ ዓላማ ለራስ ኃይል መሙያ አገልግሎት” ማለት ለንግድ ላልሆነ ዓላማ የኃይል መሙያ ጣቢያው ባለቤት ለሆኑ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎች ወይም በባለቤትነት ለያዘው የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎች የሚያገለግል ለምሳሌ ለመንግስት መ/ቤቶች፣ ለኮርፖሬሽኖች፣ ለአውቶቢስ ዴፖዎች፣ ባለቤቶች ንብረት የሆኑ የኃይል መሙያ ጣቢያ

ሆኖ በማንኛውም የክፍያ ስርዓት ለሌሎች ተሽከርካሪዎች ለንግድ ዓላማ ሃይል የማይሞላ ነው።

- 15/ “የኃይል መሙያ ዓይነቶች” ማለት ሃይል መሙያውን ከተሽከርካሪው ጋር የሚያገናኝ መሰከያውን ቅርፅ እና ዲዛይን ያመለክታል ።
- 16/ “የኃይል መሙያ ደረጃዎች” ማለት የኃይል መሙያ ፍጥነትን እና መጠንን የሚለካ ከፍተኛ የኃይል መሙያ ውጤት ነው።
- 17/ “የኃይል መሙያ ዘዴዎች” ማለት ሃይል መሙያው ከመሙያ መነሻ ቦታ እና ከተሽከርካሪው ጋር እንዴት እንደሚገናኝ የሚያሳይ ዘዴ ነው።
- 18/ በዚህ መመሪያ በወንድ ጾታ የተገለጸው ሴትንም ይጨምራል።

3. የተፈጻሚነት ወሰን

- 1/ ይህ መመሪያ የኃይል አቅርቦት ምንጩ ወይም ከግሪድ ውጪ ባለ በኢትዮጵያ ውስጥ ለኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ኃይል ሙሉት አገልግሎት በሚሰጥ ወይም በሚጠቀም ማንኛውም ሰው፤ እና
- 2/ ለኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል ሙሉት ስርዓት አገልግሎት ሰጪ ኤሌክትሪክ በሚያቀርብ ሰው ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

4. የመመሪያው ዓላማ

መመሪያው የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፡-

- 1/ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎችን በኢትዮጵያ በፍጥነት ስራ ላይ ለማዋል የሚያስችል ደህንነቱ የተረጋገጠ፤ አስተማማኝ፤ ተመጣጣኝ እና ተደራሽ የኃይል መሙያ መሠረተ-ልማት መኖርን ማረጋገጥ፤
- 2/ በኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል ሙሉት አገልግሎት ንግድ ላይ ለመሰማራት ለሚፈልጉ ዝቅተኛ የፈቃድ መስፈርት መወሰን፤
- 3/ ለኃይል ሙሉት ማዕከላት እና ለኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ባለቤቶች ተመጣጣኝ የኃይል ሙሉት ታሪፍን ከብሔራዊ ግሪድ ከሆነ መንግሥት በሚወስነው ታሪፍ እንዲሁም ከብሔራዊ ግሪድ ውጭ ከሆነ ባለሥልጣኑ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ለመወሰን፤
- 4/ ለሥራ ፈጣሪዎች የሥራ ዕድል/ገቢ ዕድል ለመፍጠር፤
- 5/ ለኃይል ሙሉት መሠረተ ልማት ተከላ እና ስራ ዝቅተኛ ደረጃና መስፈርቶችን ለማውጣት፤

6/ ታዳሽ የኤሌክትሪክ ሃይል ምንጭ አማራጮች ስራ ላይ እንዲውሉ ማበረታታት እና ሀገራችን ለአየር ንብረት ለውጥና ለካርቦን ልቀት መቀነስ የበኩሏን አስተዋጽኦ እንድታበረክት ማስቻል ነው።

ክፍል ሁለት

የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል ሙሉት አገልግሎቶች

5. የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ኃይል ሙሉት አገልግሎቶች

1/ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ኃይል ሙሉት አገልግሎት አይነቶች የሚከተሉት ናቸው፡-

ሀ) በቤት ውስጥ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ኃይል ሙሉት፤

ለ) የህዝብ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ኃይል መሙያ ጣቢያ አገልግሎት፤ እና

ሐ) ለንግድ ላልሆነ ዓላማ ለራስ ኃይል መሙያ አገልግሎት።

2/ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል ሙሉት ዘዴ በአለማቀፍ ኤሌክትሮማካኒካል ኮሚሽን (አይ.ኢ.ኤስ.) 61851 ወይም (በአይ.ኢ.ኤስ) በኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስቲትዩት በአራት በተለያዩ ሁኔታዎች በተገለፀው የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ኤሌክትሪክ ማስተላለፊያ ኃይል ሙሉት መስፈርት መሰረት የሚከተሉትን ያካትታል፡-

ሀ) ዘዴ 1: በጣም አዝጋሚና ቀላሉ ሁኔታ ሲሆን መደበኛ የቤት መስኪያ እና ሶኬት በመጠቀም በኤሌክትሪክ ተሽከርካሪው እና በሀይል መሙያው መካከል ምንም አይነት ግንኙነት ወይም የደህንነት ባህሪያትን የማይደግፍ እስከ 16 አምፔር እና 250 ቬልት ነጠላ-ደረጃ ወይም 480 ቬልት ሶስት-ደረጃ ማድረስ የሚያስችል የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪን ሙሉ በሙሉ ለመሙላት ወደ 8 -12 ሰዓታት ያህል የሚወስድ ነው።

ለ) ዘዴ 2: እንደ ዘዴ 1 ሆኖ ከመጠን በላይ ሙቀትን እና የኤሌክትሪክ ንዝረትን ለመከላከል በኬብል ቁጥጥር እና ጥበቃ መሣሪያ (አይሲ-ሲፒዲ)ባለው ልዩ ገመድ የሚከናወን ሲሆን ይህም እስከ 32 አምፔር እና 250 ቬልት ነጠላ-ደረጃ ወይም 480 ቬልት

ሶስት-ደረጃ ማድረስ የሚያስችል ዘገምተኛ ዘዴ ሆኖ ነገር ግን የበለጠ ምቹ እና ከዘዴ 1 የበለጠ ደህንነቱ የተጠበቀ ነው፡፡

ሐ) ዘዴ 3: ከኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ጋር የሚገናኝ እና የሀይል ፍሰትን እና ቮልቴጅን የሚያስተካክል ራሱን የወሰነ የግድግዳ ሳጥን ወይም የኃይል መመያ ጣቢያ የሚጠቀም ከፊል ፈጣን ዘዴ ሆኖ እስከ 40 አምፔር እና 250 ቮልት ነጠላ-ደረጃ ወይም 480 ቮልት ሶስት-ደረጃ ማድረስ የሚያስችል ከዘዴ 1 እና 2 የበለጠ ፈጣን እና አስተማማኝ ኃይል ለቤት እና ለህዝብ ለማቅረብ ተመራጭ ዘዴ ነው፡፡

መ) ዘዴ 4: ፈጣን ዘዴ ሲሆን የዲሲ(ቀጥተኛ ከረንት) መመያ ጣቢያ በመጠቀም የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ቦርድ ቻርጂርን የሚያልፍ እና ባትሪውን በቀጥታ የሚሞላ ሆኖ እስከ 400 አምፔር እና 1000 ቮልት ዲሲ(ቀጥተኛ ከረንት) ማድረስ የሚያስችል ከ30 ደቂቃ ባነሰ ጊዜ ውስጥ 80 ፐርሰንት የሚሞላ በዋነኝነት ለሕዝብ ኃይል መመያ ጥቅም ላይ የሚውል ዘዴ ነው፡፡

6. የኤሌክትሪክ ኃይል ሙሉት አገልግሎት ሰጪ ባለፈቃድ መብቶችና ግዴታዎች

1/ ማንኛውም የኤሌክትሪክ ኃይል ሙሉት አገልግሎት ሰጪ ባለፈቃድ የሚከተሉት መብቶች ይኖርታል፡-

ሀ) በዚህ መመሪያ የተደነገጉ ደረጃዎች፣ የቴክኒክና የደህንነት መስፈርቶች የሚያሟላ የኃይል መመያ ጣቢያ የማቋቋም መብት፤

ለ) ኃይል መመላት አገልግሎት መስጠት የሚያችል ኃይል በራሱ የማመንጨት መብት፤

ሐ) በጸደቀ የኤሌክትሪክ ታሪፍ ወይም በጸደቀ ኃይል ግዥ ስምምነት የኤሌትሪክ ኃይልን ፈቃድ ካለዉ ኃይል አመንጪ ወይም ኃይል አካፋይና ሻጭ ገዝቶ የኤሌትሪክ ኃይል ሙሉት አገልግሎት የመስጠት መብት፤

መ) የህዝብ የኤሌትሪክ ተሽከርካሪ ኃይል መመያ አገልግሎት ሰጪ ባለፈቃድ ሲሆን ለኤሌትሪክ ተሽከርካሪዎች ኃይል ሞልቶ የአገልግሎት ክፍያን የማስከፈል መብት፤

2/ ማንኛውም የኤሌትሪክ ኃይል ሙሉት አገልግሎት ሰጪ ባለፈቃድ የሚከተሉት ግዴታዎች አሉበት፡-

ሀ) የኤሌትሪክ ተሽከርካሪ ሀይል መመያ ጣቢያውን እና ኔትዎርኮችን ለሚመለከታቸው ባለሥልጣናት የማስመዝገብ፤

ለ) በኤሌትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል መመያ ጣቢያው ላይ የሚደርስ ማንኛውንም አደጋ ለሚመለከተው አካል የማሳወቅ፤

- ሐ) የሚሰጠውን አገልግሎት በኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ሞዴል፣ የምርት ስም ወይም ባለቤትነት ላይ በመመርኮዝ አድልዎ ያለማድረግ፤
- መ) በባለሥልጣኑ የወጡ የቴክኒክ፣የደህንነት እና የአሠራር ደረጃዎችና መስፈርቶችን የማክበር፤
- ሠ) ለኃይል መመያ አገልግሎቱ ፍትሃዊ እና ግልጽ የሆነ የዋጋ አሰጣጥ እና የክፍያ መጠየቂያ የማቅረብ፤
- ረ) ለኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎች ተደራሽ እና ምቹ ቦታ፣ መብራት እንዲሁም የደህንነት ሁኔታዎች ማሟላት፤
- ሰ) ብልሽት ወይም ጉዳት ሲደርስባቸው በፍጥነት ብቃት ባለው ባለሙያ መጠገን ወይም መተካት ፤
- ሸ) ኃላፊ መመያ ግንባታን እና ተያያዥ የኤሌክትሪክ ሥራ ብቃት ማረጋገጫ ባለው ሙያተኛ ወይም ተቋም የማሠራት እንዲሁም
- ቀ) ከኤሌክትሪክ ደህንነት፣ ከእሳት ደህንነት፣ ከአካባቢ ጥበቃ እና ተደራሽነት ጋር ተያያዥነት ያላቸው ደንቦችን የማክበር፤

7. የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ባለቤት መብቶችና ግዴታዎች

1/ ማንኛውም የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ባለቤት የሚከተሉት መብቶች ይኖርታል፡-

- ሀ) የኃይል መመያ መሣሪያን ተጠቅሞ ተሽከርሪውን በመኖሪያ ቤቱ ወይም በቢሮ ባለው የኤሌክትሪክ መስመር ኃይል የመመላት፤
- ለ) የተሽከርካሪውን ኃይል መመላት የሚያችል ኃይል ለራሱ የማመንጨት መብት፤
- ሐ) ከማንኛውም የህዝብ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ኃይል መመያ ጣቢያ የተሽከርካሪውን ኃይል የመመላት አገልግሎት የማግኘት፤
- መ) ደረጃውን ባልጠበቀ የኃይል ሙሉት አገልግሎት ምክንያት በተሽከርካሪው እና መገልገያዎቹ ላይ ለሚደርስ ማንኛውም ጉዳት ተመጣጣኝ ካሳ በወቅቱ የማግኘት፤

2/ ማንኛውም የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ባለቤት የሚከተሉት ግዴታዎች አሉበት፡-

- ሀ) በባለሥልጣኑ የወጡ የቴክኒክ፣የደህንነት እና የአሠራር ደረጃዎችና መስፈርቶችን የማክበር፤

ለ) የህዝብ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ኃይል መሙያ ጣቢያ መመሪያዎችን ማክበር፤

ሐ) አገልግሎት ያገኘበትን ክፍያ የመፈጸም፤

8. የኤሌክትሪክ ኃይል አቅርቦት ባለፈቃዶች መብቶችና ግዴታዎች

1/ ማንኛውም የኤሌክትሪክ ኃይል አቅርቦት ባለፈቃድ የሚከተሉት መብቶች ይኖርታል፡-

ሀ) በጸደቀ የኤሌክትሪክ ታሪፍ ወይም በጸደቀ ኃይል ግዥ ስምምነት መሠረት ለኤሌክትሪክ ኃይል ሙሉት አገልግሎት ሰጪ ባለፈቃድ ኃይል የመሸጥ፤

ለ) የኃይል አቅርቦት ሥርዓቱን በብሔራዊ ግሪድ ኮድ ውስጥ በተመለከተ አግባቡ ከኤሌክትሪክ ኃይል ሙሉት ሥርዓት ጋር ማገናኘት፤

2/ ማንኛውም የኤሌክትሪክ ኃይል አቅርቦት ባለፈቃድ የሚከተሉት ግዴታዎች አሉበት፤

ሀ) በብሔራዊ ግሪድ ኮድ እና የአነስተኛ ግሪድ መመሪያ ውስጥ በተመለከቱ ድንጋጌዎች መሰረት ለኤሌክትሪክ ኃይል ሙሉት አገልግሎት ሰጪ ባለፈቃድ ሀይል ማገናኘትና የመልቀቅ፤

ለ) በባለስልጣኑ የወጡ ብሔራዊ ደረጃዎች፣ የቴክኒካዊ ደረጃዎች እና የደህንነት ደረጃዎች የማክበር፤

ክፍል ሶሥት

የቴክኒክ መስፈርቶች

9. የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል መሙያ መስፈርቶች

1/ ማንኛውም የህዝብ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል መሙያ የሚከተሉትን መስፈርቶች ማሟላት ይኖርበታል፡-

ሀ/ እንደ አስፈላጊነቱ በባለሥልጣኑ የጸደቀ የኃይል አቅርቦት ኮድ መሠረት የብቻ ትራንስፎርመር ከነ ደህንነት መሣሪያዎችና ተዛማጅ የሰብስቱሽን ዕቃዎች ያለዉ፤

ለ/ የመኪና ማቆሚያ ጣቢያዎች፣ የንግድና የገበያ ማዕከላት ውስጥ የተረጋገጠ የትራንስፎርመር አቅም እና ተያያዥ የኃይል አቅርቦት ዕቃዎች የጥራት ደረጃ፤

ሐ/ የኃይል አቅርቦት ኮድ ወይም መመሪያን የሚያሟሉ የ33 ወይም 15 ኪሎቮልት መስመር ኬብል ማቋረጫ፣ ኢነርጂ ሜትር እና ተያያዥ ዕቃዎች፤

መ/ ደህንነትን የሚያረጋግጡ የኤሌክትሪክ ስራዎችና መስመር ዝርጋታዎች፤

ሠ/ የተሽከርካሪ መግቢያና መውጫን ጨምሮ በቂ የሃይል መመያ ቦታ፤

ረ/ ተገቢ የእሳት አደጋ መከላከያ መሣሪያዎች፤

ሰ/ በአባሪ 1 በተመለከተው መሠረት ጥምር የኤሌክትሪክ ሃይል መመያዎች፤

ሸ/ ከቆጣሪ፣ መስመር ማገናኘት እና ደህንነት ጋር በተያያዘ የኢትዮጵያ ብሄራዊ ኤሌክትሪክ ማሰራጨ ግሪድ ኮድ ድንጋጌዎችን ማክበር፤

ቀ/ ሥልጣን በተሰጠው ባለስልጣን የተሰጠ የምስክር ወረቀት የመያዝና ሲጠየቅ የማሳየት፤

በ/ ከሚጠቀምባቸው የተለመዱ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል መመያ ማያያዣዎች እና ፕሮቶኮሎች ጋር ተስማሚ የመሆን እና በተለያዩ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል መመያ ኔትዎርኮች እና አገልግሎት ሰጭዎች መካከል መተባበርን እና መንቀሳቀስን የመደገፍ፤

ተ/ የኃይል ፍጆታን፣ የኃይል መመያ ሁኔታን እና የእያንዳንዱን የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የኃይል መመያ ቦታና ሌሎች ተዛማጅ መረጃዎችን መለካት እና ማስተላለፍ የሚችሉ ስማርት ሜትሮች እና የግንኙነት መሣሪያዎች የለው፤

ቸ/ የኃይል መመያ አገልግሎቱን ዓይነት፣ ተገኝነት፣ ዋጋ እና የክፍያ ዘዴ የሚያመለክቱ ግልጽ መመሪያዎች እና የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ መመያ አገልግሎት ሰጭው የእውቅና መረጃ እና የአደጋ ጊዜ አገልግሎት የማሟላት፤

10. የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት የደህንነት መስፈርቶች

1/ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት አቅርቦት የሰርኪዩት ጫፍ፡-

ሀ) ለሰርኪዩት ጫፍ የሚሆነው የኤሌክትሪክ ገመድ የብረት መሸፈኛ ወይም ፕላስቲክ መሸፈኛ ቱቦ መከላከያ ያለው መሆን አለበት፡፡

ለ) የገመዱ መጠን በሚሸከመው ኤሌክትሪክ ፍሰት አቅም መሠረት የተነደፈ መሆን አለበት፡፡

ሐ) ለእያንዳንዱ የሰርኪዩት ገመድ ጫፍ ኤሌክትሪክ አስተላላፊ መዳብ መጠን የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪው የኤሌክትሪክ ፍሰት ንድፍ እና በሰርኪዩቱ የሚወጣ ቮልቴጅ እንደሚሸከመው የኤሌክትሪክ ፍሰት እቅምን መሠረት አድርጎ የሚመረጥ መሆን አለበት፡፡

መ) ትልቅ መጠን ያለው የኤሌክትሪክ ገመድ በአቅርቦቱ ላይ ለወደፊቱ ለሚደረግ ማሻሻያ ጥቅም ላይ ለማዋል የሚያስችል መሆን አለበት፡፡

ሠ) በሰርኪዩት ጫፍ ላይ ጥቅም ላይ የሚውለው ገመድ ወጥ የሆነ እና ቅጥያ የሌለው መሆን ይኖርበታል፡፡

2/ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት አቅርቦት የመከላከያ መሳሪያ፡-

ሀ) እያንዳንዱ የሰርኪዩት ጫፍ በተናጠል ከፍተኛ የመመለስ አቅም ፊዩዝ ወይም የሰርኪዩት ብሬክር መከላከያ በተገቢው መጠን መክለል ይኖርባቸዋል፡፡

ለ) ለእያንዳንዱ የሰርኪዩት ጫፍ ወደ ምድር ለሚፈስ አፈትላኪ ኤሌክትሪክ መከላከያ መሣሪያ መገጠም ይኖርበታል፡፡

ሐ) የኤሌክትሪክ ፍሰት ማቋረጫ መሣሪያ (ማብሪያ/ማጥፊያ ሶኬቶች) ከሃይል መመዝገብ መገልገያ መሳሪያው በላይ ባለው የሶኬት ቦታ ቢሆን ይመረጣል፡፡

መ) የዕቃዎችን መግባትና መውጣት/መነቃነቅ ለመከላከል ሲባል የእንቅስቃሴ መጠበቂያ መሣሪያ እንዲገጠም ይመከራል፡፡

ሠ) የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪው ሃይል መመዝገብ ባትራውን ለመመላት የሚያስችለው የሃይል ፍሰት ንድፍ በአንድ አቅጣጫ ብቻ እንዲፈስ የሚፈቅድ ካልሆነ በስተቀር የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪው የሃይል ሙሉት ስርዓት በተቃራኒ ለሚሄድ የሃይል ፍሰት መከላከያ እና የሃይል ፍሰት መታገድን የሚቃወም ገጽታ ያለው የመመዝገብ ስርዓት የግድ የተሟላለት መሆን አለበት ፡፡

3/ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት አቅርቦት ግራውንዲንግ፡-

በኤሌክትሪክ ዝርጋታው ሁሉም የተጋለጡ የኤሌክትሪክ አስተላላፊ አካላት በኤሌክትሪክ ማሰራጨ ግሪድ ኮድ ላይ በተቀመጠው መሠረት መቀበር አለባቸው፡፡

4/ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት አቅርቦት አገናኝ እና አዳብተር፡-

ሀ) ማንኛውም ዓይነት የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ሃይል መሙያ የሶኬት ስሪት ወይም የተሽከርካሪ ማገናኛ እና ከዚህ ጋር ተያይዞ ጥቅም ላይ የሚውል ገመድ ከአለማቀፍ ኤሌክትሮሜካኒካል ኮሚሽን (አይ.ኢ.ሲ.) መስፈርት ወይም ከኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስቲትዩት ብሔራዊ መስፈርት ጋር የሚጣጣም መሆን ይኖርበታል፡፡

ለ) የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት አገልግሎት እና ሶኬት ስሪት እና ተያያዥነት ያላቸው የኤሌክትሪክ ዕቃዎች ለቤት ውስጥ የመኪና ማቆሚያ በተገቢው ሁኔታ አቧራ እና ውሃ እንዳያስገቡ የሚከላከል መከላከያ አራት ጥቅም ላይ የሚውል መሆን ይኖርበታል፡፡

ሐ) የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ሃይል መሙያ አገልግሎት መስጫ ከቤት ውጪ ጥቅም ላይ የሚውል ከሆነ በሁለቱም በሚሰካበትና በማይሰካበት ሁኔታ አቧራ እና ውሃ እንዳያስገቡ የሚከላከል መከላከያ አራት ሊኖረው ይገባል፡፡

5/ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት አቅርቦት የማስፋፊያ ክፍል፡-

ለኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ ሃይል መሙያ ንድፍ ተዘጋጅቶ ከተገጠመ የኤሌክትሪክ ገመድ በስተቀር ምንም ማራዘሚያና ባለብዙ መቀበያ ዩኒት መኖር የለበትም፡፡

6/ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት አቅርቦት የፍተሻ ምስክር ወረቀት ዓይነት፡-

ሀ) የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል መሙያ አገልግሎት ተገቢውን ከአለማቀፍ ኤሌክትሮሜካኒካል ኮሚሽን (አይ.ኢ.ሲ.) የፍተሻ ዓይነት ማሟላት ይገባዋል፡፡

ለ) ከቤት ውጭ ለሆነ አገልግሎት የተዘጋጀ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል መሙያ አገልግሎት ንድፍ በሚሆንበት ሁኔታ ከአለማቀፍ ኤሌክትሮሜካኒካል ኮሚሽን (አይ.ኢ.ሲ.) 60529 መሰረት ፈሳሽና አቧራ ወደ ውስጥ እንዳይገባ ለመከላከል የደረጃ የፍተሻ የምስክር ወረቀት ሊኖረው ይገባል፡፡

ሐ) የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት ስርዓት አቅራቢዎች እነዚህን የፍተሻ የምስክር ወረቀት የማቅረብ ግዴታ አለባቸው፡፡

7/ ለህዝብ ተደራሽነት እና ለንግድ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል ሙሉት ሥርዓት ዝርጋታ መስፈርቶች፡-

ሀ) የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል መሙያ እና የተሽከርካሪ ማቆሚያ ቦታን ለመወሰን ወቅታዊውን እና ወደፊት ሊሆን የሚችለውን መስፈርት ከግምት ያስገባ መሆን ይኖርበታል፡፡

ለ) የህዝብ ሃይል መሙያ ስፍራ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪው ባለንብረቶች በሚመች ሁኔታ ተሽከርካሪያቸውን ለተወሰነ ጊዜ የሚያቆሙበት ቦታ ላይ ትኩረት ማድረግ ይኖርበታል፡፡

ሐ) የህዝብ ሃይል መሙያ ስፍራዎች የገበያ አዳራሾች፣ የምግብ ቤቶች፣ የሕዝብ መናፈሻዎች፣ የስፖርት ቦታዎች እና ሌሎችም የህዝብ መገልገያ ቦታዎች ናቸው፡፡

11. የህዝብ እና ለንግድ ላልሆነ ለራስ አገልግሎት ሃይል መሙያ ጣቢያዎች የቴክኒክ መስፈርቶች

1/ በዓለም አቀፍ ደረጃ በአብዛኛዎቹ የተሽከርካሪ አምራቾች በስፋት ጥቅም ላይ የሚውሉ የተዋሃደ የኃይል መሙያ ስርዓት እና ቻዴሞ (ፈጣን የኃይል መሙያ ስርዓት) ጥቅም ላይ ይውላሉ፡፡

2/ የህዝብ ሃይል መሙያ ጣቢያዎች በአባሪ 1 የተቀመጡት ዓይነት አንድ ወይም ከዚያ በላይ ሁሉንም ዓይነት የሃይል መሙያ ሞዴል ኪዩስክ/ቦርዶች የተገጠመላቸው ሊሆኑ ይገባል፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /2/ አባሪ 1 ላይ ከተዘረዘሩት በተጨማሪ ማንኛውም ፈጣን፣ ዝቅተኛ እና መካከለኛ የሃይል መሙያ የኢትዮጵያ የደረጃዎች ኢንስቲትዩት በሚያወጣቸው መስፈርቶች መሰረት ጥቅም ላይ ይውላል፡፡

12. ለረጅም ርቀት ኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎች እና/ወይም ከባድ ጭነት ኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎች የህዝብ የሃይል መሙያ መሠረተ ልማት

እንደ አውቶብሶች እና ከባድ የጭነት ተሽከርካሪዎች የመሳሰሉ የረጅም ርቀት ኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎች የህዝብ ሃይል መሙያ ጣቢያዎች የሚከተሉት ይኖሯቸዋል፡-

1/ እያንዳንዳቸው ቢያንስ ከ 100ኪሎ ዋት (250-750 ቬልት ወይም ከዚያ በላይ) ከተለያዩ መለያ የተዋሃደ የኃይል መመያ ስርዓት እና ቻይም (ፈጣን የኃይል መመያ ስርዓት) እና ለየብቻው ማገናኛ ያላቸው ሁለት የሃይል መመያዎች፤

2/ ለፈጣን ሃይል መመያ መገልገያ በባትሪ ቦርድ ላይ የቀዘቀዙ ፈሳሾችን ሃይል ለመመላት የሚያስችል አግባብነት ያለው ገመድ።

13. የህዝብ የሃይል መመያ ጣቢያዎች መገኛ

1/ በሁለት የህዝብ የሃይል መመያ ጣቢያዎች መካከል የሚኖረው የመጠጋጋት ርቀት እንደሚከተለው ይሆናል፡-

ሀ) በአውራ ጎዳናዎች እና በፍጥነት መንገዶች ላይ በሁለቱም የመንገድ አቅጣጫዎች በየ50 ኪ.ሜ አንድ የኤሌክትሪክ ሃይል መመያ ጣቢያ ይኖራል።

ለ) እንደ አውቶቡሶች እና የጭነት ተሽከርካሪዎች ለመሳሰሉት ተመርጠው በተወሰኑ መንገዶች ቢያንስ በየ120 ኪ.ሜ. አንድ ፈጣን የሃይል መመያ ጣቢያ በሁለቱም የመንገድ አቅጣጫዎች እንዲኖር ይደረጋል።

2/ በሌሎች አካባቢዎች ተጨማሪ የህዝብ የሃይል መመያ ጣቢያዎች የሚኖሩት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተመለከቱት መስፈርቶች ከተሟሉ በኋላ ይሆናል።

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተመለከቱትን መስፈርቶች መቀየር የሚቻለው ለባለስልጣኑ ዝርዝር ምክንያቶችን የሚገልጽ ማመልከቻ በማቅረብ ተቀባይነት ሲያገኝ ነው።

14. የኃይል ጥራት

የህዝብ ሃይል መመያ ጣቢያዎች በባለሥልጣኑ በኃይል አቅርቦት ጥራት መመሪያ ወይም በብሔራዊ ግሪድ ኮድ ዉስጥ በተቀመጡት የኃይል አቅርቦት ጥራት ደረጃን በአከበረ አግባብ የአገልግሎት ሥራቸውን ማከናወን ይኖርባቸዋል።

15. ቆጣሪ ሜትር

1/ የኤሌክትሪክ አገልግሎት ቆጣሪ የኤሌክትሪክ ኃይል አቅርቦት መስመሩ ከደንበኛው መስመር ጋር የተገናኘበት የመጨረሻው ቦታ ላይ መተካል ይኖርበታል።

2/ የኃይል ፍጆታን በኪሎዋት በሰአት እና ከፍተኛ ፍላጎትን በኪሎዋት በጊዜ ውስጥ መለካት አለበት።

3/ ስማርት ሜትር ቆጣሪዎች የየሰዓቱን ልኬት መመዝገብ እና በሁለት አቅጣጫ ያለን የግንኙነት የማከፋፈያ ስርዓት አፕሬተር ጋር ጨምረው ሊመዘግቡ ይችላሉ።

16. የህዝብ የሃይል መሙያ ጣቢያዎችን ስለማደራጀት እና ስለስራው ቅድመ ሁኔታ

የኃይል መሙያ ጣቢያ አሠራር እና ጥገና በባለሥልጣኑ የተዘጋጀ ጋይድ ላይ ተከትሎ የሚከናወን ሆኖ የሃይል መሙያ ጣቢያው ባለፈቃድ የራሱ የተሻለ ጋይድ ላይ ሊኖረው ይችላል።

ክፍል አራት

የፈቃድ አሰጣጥ

17. የፈቃድ አይነት እና መደቦች

1/ ማንኛውም የህዝብ የሃይል መሙያ አገልግሎት ሰጪ እንዲሁም ለንግድ ላልሆነ ለራስ አገልግሎት ሃይል መሙያ ጣቢያ ፈቃድ ሊኖረው ይገባል።

2/ የፈቃድ አይነቶች፡-

ሀ) የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል መሙያ ፈቃድ ለህዝብ አገልግሎት መስጫዎች፤

ለ) ለንግድ ላልሆነ ለራስ አገልግሎት ሃይል መሙያ ጣቢያ፤

3/ የፈቃድ መደብ ፡-

ሀ) መደብ I ከ 100 ኪሎ ዋት ያነሰ ወይም እኩል ሃይል የመሙላት አቅም ያለው፤

ለ) መደብ II ከ 100 ኪሎ ዋት የሚበልጥ ሃይል የመሙላት አቅም ያለው፤

4/ ከላይ ያሉት ሁሉም ፈቃዶች በሳይት ላይ የተመሰረቱ ናቸው፡-

5/ ለእያንዳንዱ ስራ የተለያየ ፈቃድ መሰጠት ይኖርበታል።

18. ስለፈቃድ ማመልከቻ እና ፈቃድ አሰጣጥ

ማንኛውም ሃይል መሙያ አገልግሎት ፈቃድ ማመልከቻ ባለስልጣኑ በዚህ ዓላማ ያዘጋጀውን ፎርም ሞልቶ ከአመልካቹ ከሚከተለው መረጃ ጋር ተያይዞ ለባለስልጣኑ መቅረብ ይኖርበታል፡፡

1/ መታወቂያና የአመልካቹ አድራሻ፤

2/ የአመልካቹን የገንዘብ አቅምና ሁኔታ የሚያሳዩ ሰነዶች፤

3/ የአመልካቹ የቴክኒክ ብቃትና ልምድ፤

4/ ለኤሌክትሪክ ስራዎች የቀረቡ ባለሙያዎች የኤሌክትሪክ ሙያ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት፤

5/ የንግድ ምዝገባ ምስክር ወረቀት፤ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፤

6/ ማመልከቻ መስፈርት ስለመሟላቱ ለማጣራት አገልግሎት ክፍያ ደረሰኝ፡፡

19. የህዝብ ኃይል መሙያ አገልግሎት ፈቃድ ማመልከቻ ልዩ መስፈርቶች

በዚህ መመሪያ አንቀጽ 18 ከተጠቀሱ አጠቃላይ መስፈርቶች በተጨማሪ ማንኛውም የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የህዝብ ሃይል መሙያ አገልግሎት ፈቃድ የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

1/ መጀመሪያ ፈቃድ ለማግኘት ማመልከቻ ሲቀርብ፡-

ሀ) ለታሰበው የሃይል መሙያ አገልግሎት የኤሌክትሪክ አቅርቦት ምንጭ፤

ለ) የፕሮጀክት ሳይት ካርታ፤

ሐ) የሃይል መሙያ አገልግሎቱ አጠቃላይ አቅም በኪሎዋት/ኬቪኤ/፤

መ) የፕሮጀክቱ የአዋጭነት ጥናት፤

ሠ) ማከፋፈያ ኔትዎርክ/የግሪድ ሁኔታን ከግሪድ ማገናኘት ስለሚቻልበት ወይም ከግሪድ ውጭ በሆነ የንግድ አማራጭ ስለሚሰራበት የሚገልጽ ዝርዝር፤

ረ/ የቀረበ ፈቃድ ቆይታ ጊዜ፤

ሰ) ፍቃድ ሰጪው ባለስልጣን አስፈላጊና ተያያዥነት ያላቸው ናቸው ብሎ ያመነባቸውን ሌሎች ሰነዶች ፤

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ ላይ ከተገለፀው መስፈርቶች በተጨማሪ ፈቃድ የተሰጣቸው የሃይል መሙያ አገልግሎት ከመጀመሩ በፊት የሚከተሉት ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡

ሀ) ለሃይል መመሪያ ተቋሙ የአሠራር መመሪያ፣ አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎች

ለ) የፀደቀ የሃይል ግዥ ስምምነት፤ አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ፤

ሐ) የፕሮጀክት ፋይናንስ ስምምነት፤

መ) ከሚመለከተው አካል የተሰጠ የአካባቢ ተፅዕኖ ግምገማ የምስክር ወረቀት፤

ሠ/ የመሬት አጠቃቀም ፈቃድ፤

ረ) ሌሎች ቀዳሚ የኃይል ምንጮች ልማት ፈቃድ እና ሌሎችም፡፡

20. ፈቃድ ፀንቶ ስለሚቆይበት ጊዜ እና ስለእድሳት

1/ የኤሌክትሪክ ኃይል ሙሉት ፈቃድ ለ2 ዓመት ያገለግላል

2/ ፈቃዱ የእድሳት ጊዜ ከማብቃቱ ከ 3 ወር በፊት ለባለስልጣኑ በማመልከት ይፈፀማል

21. ፈቃድ ስለማገድ እና ስለመሰረዝ

1/ ከሚከተሉት ምክንያቶች በአንዱ ፈቃድ ሊታገድ ይችላል፡-

ሀ) በዚህ መመሪያ አንቀጽ 6(2) ሥር የተደነገጉ ግዴታዎችን ያላከበረና በተሰጠው የማስተካከያ ጊዜ ውስጥ የእርምት እርምጃ ያልወሰደ እንደሆነ፤

ለ) በፈቃዱ ላይ ከተፈቀደው ሥራ ውጭ መሥራት፤

ሐ) ከባለሥልጣኑ እዉቅና ውጭ ለሦስተኛ ወገን ፈቃዱን አሳልፎ የሰጠ እንደሆነ፤

መ) አገልግሎት አሰጣጡ መሠረታዊ በሆነ በደህንነትና በጥራት ችግር ምክንያት

በተገልጋዩ ላይ የህይወት ወይም የንግብረት አደጋ ካደረሰ፤

ሠ) የሥልጣኑን የቁጥጥር ሥራ እንዲይከናወን ሆነ ብሎ ያሰናከለ ወይም የወከ እንደሆነ፤

2/ ባለሥልጣኑ ፈቃዱን ከማገዱ በፊት ለማገጃ ምክንያት የሆኑ ጉዳዮችን በመግለጽ ቢያንስ ከ30 ቀናት በፊት ለባለፈቃዱ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ መስጠት አለበት፡፡

3/ ፈቃድ የታገደበት ማንኛውም ሰዉ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ የማስተካከያ እርምጃ ያልወሰደ እንደሆነ ወይም በአንድ ዓመት ውስጥ እገዳን ሊስከትል የሚችል ሌላ ጥፋት ደግሞ የፈጸመ እንደሆነ ፈቃዱ ይሰረዛል፡፡

4/ ፈቃዱ የታገደበት ወይም የተሰረዘበት ማንኛውም ሰው በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ውሳኔው እንደገና እንዲታይለት በጽሁፍ ለባለሥልጣኑ ማመልከት ይችላል።

5/ ባለሥልጣኑ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) ለቀረበ የጽሁፍ ማመልከቻ አይቶ በሁለት ሣምንት ጊዜ ውስጥ ምላሽ መስጠት ይኖርበታል።

ክፍል አምስት

የኤሌክትሪክ አቅርቦትና ተያያዥነት ያላቸው ታሪፍ

22. ስለኤሌክትሪክ ተሽከርካሪዎች የሃይል መመያ ጣቢያዎች የኤሌክትሪክ አቅርቦት ታሪፍ

1/ ከብሔራዊ ግሪድ ወጪ ኃይል ለሚያገኙ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የህዝብ ሃይል መመያ አገልግሎት ጣቢያዎች ወይም ለንግድ ላልሆነ ለራስ አገልግሎት የሃይል መመያ ጣቢያዎች የኤሌክትሪክ ኃይል አቅርቦት ታሪፍ በባለስልጣኑ ከብሔራዊ ግሪድ ወጭ ታሪፍ አወሳሰን መመሪያ መሠረት የሚወሰን ይሆናል።

2/ ከብሔራዊ ግሪድ ኃይል የሚያገኙ የህዝብ ሃይል መመያ ወይም ለንግድ ላልሆነ ለራስ አገልግሎት የሃይል መመያ ጣቢያዎች ታሪፍ ከአጠቃላይ የንግድ ታሪፍ መደብ ጋር ተመሳሳይ ይሆናል።

3/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 እንደተጠበቀ ሆኖ ባለፈቃዱ ለባለስልጣኑ አዲስ መደብ እንድሰጠው የታሪፍ ጥናት ሊያቀርቡ ይችላሉ።

4/ የመኖሪያ ቤት ኤሌክትሪክ ፍጆታ ታሪፍ ለቤት ውስጥ የሃይል መመያ አገልግሎትም ተግባራዊ ይሆናል።

5/ በህዝብ የኤሌክትሪክ ሃይል መመያ ጣቢያዎች ኤሌክትሪክ ተሽከርካሪን ሃይል ለመመላት የሃይል መመያው ታሪፍ/ዋጋ ገበያውን መሠረት ያደረገ ይሆናል።

ክፍል ስድስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

23. ስለአስተዳደራዊ እርምጃዎች

ባለሥልጣኑ የዚህን መመሪያ ድንጋጌዎች ጥሶ በተገኘ የኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል መመያ አገልግሎት ሰጪ ላይ በደንቡ አንቀጽ 76 (3) መሠረት አስተዳደራዊ ቅጣት ሊጥል ይችላል።

24. የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች

ይህ መመሪያ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት በኤሌክትሪክ ተሽከርካሪ የሃይል መመያ አገልግሎት የንግድ ሥራ ላይ የተሠማራ ማንኛውም የሃይል መመያ አገልግሎት ሰጪ ይህ መመሪያ በጸደቀ በ6 ወራት ጊዜ ውስጥ ከባለስልጣኑ ፈቃድ ማግኘት ይኖርበታል።

25. መመሪያው የሚጸናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ በፍትሕ ሚኒስቴር ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።

ሰሃርላ አብዱላሂ

የነዳጅና ኢነርጂ ባለሥልጣን ዋና ዳይሬክተር